

GIN M'ON E BABYOR NI PI' PAUL NGE YAN NGAK E GIRDI' NU THESSALONIKA

Thessalonika e fare binaw ni ba ga' ko nug nu Macedonia nib milfan nga Roma, me sunumiy Paul ba galesiya u rom ko ngiyal' ni chuw u Filippi. Ma aram me togopluw boch e girdi' nu Israel ngak ni bochan e ke awan'rad ngak Paul ya ke machibnag murung'agen Jesus u fithik' e pi'in gathi yad piyu Israel, ni pi'in ni ka'ar motoyilgad ko machib rok yu Israel. Ma dakiyag ni nge par u Thessalonika me yan u rom nga Berea. Ma nap'an ni taw Paul nga Korinth me yib e babyor ngak nike pi' Timothy ni be' ni yow nga maruwel, ya nge nang Paul salpen girdi'en e galesiya nu Thessalonika.

Ngiyal' nem e yoloy Paul e gin m'on e babyor rok ngak girdi'en e galesiya nu Thessalonika ni fan e nge pi' e athamgil nga lanin'rad. Me weliy rogon e felfelan' nike tay nga gelngin e michan' nge t'ufeg rorad, nge rogon ni be pining e magaer ngak Got ni fan ngorad. I Paul e puguran ngorad rogon e wok rok ko ngiyal' ni i par u fithik'rad, me ki pi' e fulweg ko de'er rorad u murung'agen e wub ni bay tay Kristus. Yad ba'adag ni ngar nanged ko rayag e yafos ndariy n'umngin nap'an ngak girdi'en Kristus ni karm'ad u m'on ndawori sul Kristus riy fa dangay. Ma kur fithed ngak ko wu'in e ra sul Kristus. Nap'an ni fulweg Paul e de'er rorad me fonow nagra ni ngar ul'ulgad ko maruwel rorad ma ngar pired nike l'agan'rad ma

ke pagan'rad ngu'ur son niged e wub rok Kristus.

Tin ni bay riy

Tabolngin 1:1

Felfelan' ni tay Paul nge rogon ni pining e mag-aer ngak Got 1:2—3:13

Fonow ni nga ni ngongol nrogon girdi'en Kristus 4:1–12

Machib u murung'agen e wub rok Kristus 4:13—5:11

Tin tomur e fonow 5:12–22

Tin tomur e thin 5:23–28

¹ Re babyor ney e yib rok Paul nge Silas, nge Timothy —

Ngak e girdi' ko galesiya nu Thessalonika, ni yad girdi'en Got ni Chitamangiy nge Somol Jesus Kristus:

I Got e ngi i ayuwegmed ma be pi' e gapas nga lanin'med.

Pangin e girdi' nu Thessalonika nge rogon nib mich Got u wun'rad

² Gubin ngiyal' ma gamad ma pining e mag-aer ngak Got ni bochmed ni gimed gubin, ma gubin ngiyal' ni gamad ma unegmed ko meybil romad. ³ Ya der m'ay u wun'mad u p'eowchen e Got rodad ni ir e Chitamangidad u rogon ni kam maruwelgad ko michan' romed, nge rogon nike ngongliymed rogon nib t'uf Got romed nge girdi' kam maruwelgad nrib gel, nge rogon ni kari l'agan'med ngak e Somol rodad i Jesus Kristus. ⁴ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, gamad manang ni gimed ba t'uf rok Got ma ke mel'egmed ni ngam manged girdi'en. ⁵ Ya gu feked i yib ngomed fare

Thin Ni Bfel', ni gathi kemus ni ug weliyed, ya ku errogon gelngin Got nge fare Kan Nthothup nib chagil ngay, ma ku errogon nib mich u wun'mad nib riyul'. Gimed manang rogon pangimad ko fa ngiyal'nem ni ug moyed romed; ren'em e fan ngomed ni nge fel' rogomed riy. ⁶ Ya mu folwokgad romad nge Somol; ni yugu aram rogon nib gel e gafgow ni mu ted mi gimed fol ko thin rok Got u fithik' e felfelan', ni felfelan' nma pi' fare Kan Nthothup. ⁷ Ma aram mi gimed dag e kanawo' ngak urngin e girdi' nike mich Kristus u wun'rad ni yad bay u Macedonia ngu Greece. ⁸ Ya fare thin ni murung'agen Somol e wear romed ngak e girdi' ni gathi kemus nu Macedonia ngu Greece e wear nge mada' ngay, ya ku errogon murung'agen rogon nib mich Got u wun'med nike wear nga urngin yang. Ere dakuriy ban'en ni kabay ni nggogned. ⁹ Urngin e pi girdi' ney ma yad be weliy rogon ni mt'ufeged gamad ko fa ngiyal' ni gu bad ngomed, nge rogon ni mpi'ed keru'med ko liyos nma meybil boch e girdi' ngay ngam sapgad ngak Got, mi gimed pigpig ko bin nib riyul' e Got ni ir e be par nib fos, ¹⁰ ma gimed be sonnag Fak ni nge sul u tharmiy — ni Fak ni Jesus, ni Got e faseg ko yam', me ir e ke chuwegdad ko damumuw rok Got ni bay fini yib.

2

Maruwel ni ngongliy Paul u Thessalonika

¹ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, gimed manang ni wub ni gu ted ngomed e gathi yan i aw ndariyfan. ² Gimed manang rogon e gafgow ntay

ngomad nge thin nib kireb ni unog ngomad u Filippi u m'on riy ndawor gu bad ngomed nga Thessalonika. Machane Got rodad e pi' e athamgil nga lanin'mad ni nggu weliyed ngomed fare Thin Ni Bfel', ni yugu ireram gelngin e togopluw ni yibe tay ngomad. ³Ya machib ni gu ted ngomed e gathi sum u ban'en nib oloboch ara tafinay nib kireb, ara gamad be guy rogon ni nggu ban niked be'. ⁴Machane gubin ngiyal' ni ug welthingad nrogon ni ba'adag Got ni nggu welthingad, ya ke pagan' ngomad ma ke pag fan e thin rok ngomad. Gathi gamad be guy rogon ni nggu fel'gad u laniyan' e girdi', ya gamad be yan nga laniyan' Got, ni ir e ma sikengnag rogon e tin gamad be finey. ⁵Ya ri gimed manang ni gathi gu bad ngomed ni gamad be n'ufmed ngalang ko thin, ara ugogned e thin ni nge dab mu nanged ni gamad be guy rogon ni nggu feked ban'en romed — i Got e manang! ⁶Gathi ug guyed rogon ni nge yog bigimed ara be' e sorok ngomad, ⁷ni yugu aram rogon ni bay mat'awmad ni nggogned ngomed e tin ngam rin'ed ngomad ni bochan e gamad e apostel rok Kristus. Machane u gu pired romed ni gamad bmunguy ni bod ba matin ngak pifak ni be ayuwegrad. ⁸Bochan e gimed ba t'uf romad ma gamad fal'eg rogomad ni gathi kemus ni fare Thin Ni Bfel' e nggubad gu pi'ed ngomed, machane ngkug pi'ed gamad nga pa'med nggu ayuweged gimed. Ya ri gimed ba t'uf romad! ⁹Pi walagmad ni girdi'en Kristus, bmu dwgil ni kigimed manang rogon feni gel e maruwel ni ug ted! Ug maruwelgad ni rran nge neap' ni bochan e nge siy gu magawon

niged gimed ko n'en ni ngan gafaliymad riy ko ngiyal' ni ba'aram ni ug machib niged ngomed fare Thin Ni Bfel'.

¹⁰ Gimed e mich romad, ma ku errogon Got ko re bugithin ni ba'aray: ni pangimed ngomed e pi'in nib mich Got u wun'med e rib fel', ma bmat'aw ma dariy thibngin. ¹¹ Gimed manang ni ngongol romad ngomed e bod rogon e n'en nma rin' be' nib matam ngak pifak. ¹² Ug pi'ed e athamgil nga lanin'med, ma ug fal'eged lanin'med, mu ug ted gamad ngomed ni ngu'um pired ko fa binem e pangin ni ir e rib m'agan' Got ngay, ni ir e ke piningmed ni ngam uned ngak ko par nge fla'ab ko gin nsuwon.

¹³ Ma ku ba'aray reb i fan ni gubin ngiyal', ma gamad be pining e magaer ngak Got, bochan e gu feked e thin rok Got i yib ngomed mi gimed rung'ag nge mu' mi gimed fol riy, ma da mu leam niged ni thin rok e girdi', ya mu leam niged ni thin rok Got, ni er e bin ni ir, ya ri ir e thin rok. Ya Got e be maruwel u fithik'med e pi'in ke mich Got u wun'med. ¹⁴ Pi walageg ni girdi'en Kristus, gimed e ta'reb rogon e n'en ke rin' e girdi' ngomed ko n'en ni ku ke rin' e girdi' ngak e pi galesiya rok Got ni bay u lan yu Judea, ni aram e girdi' ni yad bay u rom ni kar manged girdi'en Kristus Jesus e kan rin' ngorad. Ta'reb rogon e gafgow nike tay girdi'en e nam romed ngomed ko gafgow nike tay piyu Israel ngorad, ¹⁵ ni ireram e picha' nra li'ed Somol Jesus nge pi profet, miyad gafgow nagmad. Dar fel'gad u wan' Got! Ma yad be togopluw ngak urngin e girdi'! ¹⁶ Ra guyed rogon ni ngar taleded gamad ni nge dab gu machib niged e thin rok

Got ngak e pi'in gathi yad piyu Israel, ni ir e ra thapegrad ngak Got. Denen ni yad be ngongliy ni gubin ngiyal' e ireray e re fol nike yan i mada' ngay. Ere fini aray e ke taw e damumuw rok Got ngorad!

Paul ni i finey ni nge yan i guyrad bayay

¹⁷ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, gamad e nap'an ni gu paged gimed ndawori n'uw nap'an — ma gathi lanin'med e mal'af romed, ya kemus ni dowef romad — ri gu tawreng niked gimed ma gamad guy rogon ni ngkugbad gguyed gimed bayay! ¹⁸ Ya gamad ba'adag ni nggu sulod ngomed. I gag Paul e gathi nga ta'ab yay ni kug guy rogon ni nggu sul ngomed, machane de pagmad Satan. ¹⁹ Ya bin riyul' riy e gimed e pagan' nge felfelan' romad nge tapgin ni nggu felfelan'gad ko gel ni kug ted, ni aram e nggu felfelan'gad u p'eowchen Somol ko ngiyal' ni bayi sul riy. ²⁰ Riyul' ni gimed e kug ufgad ngomed ma kug felfelan'gad ngomed!

3

¹ Fa'ani munmun ma dakiyag ni gu athamgil-gad. Ma aram ma gamad duwgiliy ni nggu pired u Athens, ² ma gamad l'oeg Timothy ni walagdad ni girdi'en Kristus ni be un ngomad i muruwliy e maruwel rok Got, ni aram e gamad be machibnag fare Thin Ni Bfel' ni murung'agen Kristus. Gu l'oeged ni nge pi' e athamgil nga lanin'med me gel-nag e michan' romed ngak Kristus, ³ ya nge dabi sul bigimed nga wuryal ni bochan e pi gafgow ni be'er ni yibe tay ngomed. Ma gimed manang ni

pi gafgow nir ni yibe tay ngodad e ku bang nike leamnag Got ni bay fan ngodad. ⁴ Ya nap'an ni ug moyed romed, ni dawori taw ngay ma gogned ngomed u m'on riy ni bayi gafgow nagdad e girdi'; ma gimed ma kam nanged nri ireray e n'en ni kan rin' ngodad. ⁵ Aram fan ni gu l'oeg Timothy nge yib ngomed, ya dakiyag ni gu k'adan'ug, ma aram mu l'oeg ni nge yib nge nang fan rogon e michan' romed ngak Kristus. Gur ke waliymed mo'onyan' kam denengad ke yan i aw ni ke m'ayfan urngin e maruwel ni gu ted?

⁶ Ere chiney e ke sul Timothy romed ngomad, ma ke fek murung'agmed i yib nri gamad ba'adag ni nggu rung'aged, ni murung'agen rogon nib mich Kristus u wun'med nge rogon nrib t'uf romed Kristus nge girdi'. Ke weliy ngomad ni gubin ngiyal' ma gimed ma leam nagmad ni gimed ba felfelan' ngay, ma gimed ba'adag ni ngam guyed gamad ni bod rogon ni gamad ba'adag ni ngug guyed gimed. ⁷ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, yugu ireray gelngin e togopluw nge gafgow ni yibe tay ngomad, machane ke yib e athamgil nga lanin'mad ni bochan murung'agmed, ni rogon nike mich Kristus u wun'med e ir e ke pi' e athamgil nga lanin'mad, ⁸ fa'anra kam pired ni gimed bmuduwigil u fithik' i pangimed ni gimed be fol rok Somol ma fini aray e kug pogofan gad. ⁹ Ya chiney e rayag ni nggu pininged e magaer ngak Got ni bochmed. Gamad be pining e magaer ngak ni bochan e felfelan' nike yag ngomad u p'eowchen e Got rodad ni bochmed. ¹⁰ Rran nge neap' ni gamad be wenig ngak u polo' i lanin'mad

ni nge guy rogon nge yag ni gu bad gguyed gimed ma gamad pi' ngomed e tin nge yag ngomed ko michan' romed ngak Kristus.

¹¹ I Got ni Chitamangidad nge Somol rodad i Jesus e ngar bingew e kanawo' ngomad nggubad ngomed! ¹² Rogon ni nge t'uf bigimed rok bigimed nge rogon ni nge t'uf urngin e girdi' romed, e Somol e nge ayuwegmed riy nge gel i yan nge yan i par ni bod gelngin ni gimed ba t'uf romad. ¹³ Fa'anra um pired ni aray rogomed mra pi' Got gelingmed, ngam machalboggad mi gimed thothup u p'eowchen e Got rodad nge Chitamngidad ko ngiyal' nra sul e Somol rodad i Jesus riy nike un urngin e girdi' rok ngak.

4

Wok nib m'agan' Got ngay

¹ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, kabay aray ta'a ban'en, kam filed romad rogon ni ngu'um pired nib m'agan' Got ko n'en ni gimed be rin' ma bmuduwgil ni aray rogon ni gimed be par. Ere chiney e gamad be wenig ngomed ma gamad be ta'mad ngomed u fithingan Somol ni Jesus ni ngam athamgilgad boch. ² Ya gimed manang rogon e fonow ni gu ted ngomed u mat'awmad nike pi' Somol Jesus ngomad. ³ Ba'aray e n'en ni ba'adag Got ni ngam rin'ed: ba'adag ni ngam pired ni gimed ba thothup ma damur darngalgad ara par be' nge be' ni gathi mabgol rok. ⁴ Ra bigimed e pi'in pumo'on ma susun e nge nang rogon ni nge fek be' ni bpin ni nge le'ay u lan e kanawo' nib thothup ma dariy thibngirow riy,

⁵ ma gathi bochan e ar'ar rok, ni bod e pi'in ndar nanged Got. ⁶ Dariy be' nib mo'on ni nge ngongliy e kireb ngak be' ni walagen ni girdi'en Kristus ara kirebnag mat'wun fa'anem ko re bugithin ney. Ma kugogned e re bugithin ney ngomed kafram, ma ri gamad be ta'chiylen ngomed nri ra gechignag Somol e pi'in yad be rin' e pi kireb ney. ⁷ Ya Got e de piningdad ni ngu'ud pired ni gadad be darngal, ya ngu'ud pired ni gadad ba thothup. ⁸ Ere cha'nra n'ag e re machib ney e gathi ke n'ag e girdi', ya ke n'ag Got ni ir e ma pi' e Kan Nthothup rok ngomed.

⁹ Dakuriy fan ni nggu yoloy nggu pi' ngomed rogon ni nge bigimed mi i par nib t'uf rok e pi'in ke mich Jesus u wun'rad ni bod gimed. Ya ke fil Got rogon ngomed ni ngu'um pired nib t'uf bigimed rok bigimed. ¹⁰ Ma ireray rogon e ngongol ni kam rin'ed ngak urngin e pi'in girdi'en Kristus ni walagmed u lan yu Macedonia ni ga'ngin. Ere gamad be wenig ngomed, pi walagmad ni girdi'en Kristus ni ngu'um athamgilgad boch. ¹¹ Um athamgiliyed ngu'um pired ni gimed ba gapas, me mang e tiromed e maruwel e um leam niked, me bigimed mi i muruwliy e salpiy ni nge abich riy, ni bod rogon ni kug weliyed ngomed ko som'on. ¹² Ireray kanawo'en mi gimed fel' u wan' e pi'in nde mich Kristus u wun'rad, ma dab mu toergad ngak be' ko tin nge yag ngomed.

Wub ni bay tay Somol

¹³ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, gamad ba'adag ni ngam nanged e tin nib riyul' ni murung'agen e pi'in karm'ad, ni bochan e nge siy

i kireban'med ni bod e pi'in ndariy ban'en nike l'agan'rad ngay. ¹⁴ Mmich u wun'mad ni yim' Jesus ngki fos ko yam' bayay; ere bmich u wun'mad ni bayi uneg Got e pi'in karm'ad nib mich Jesus u wun'rad ngak Jesus nge fulwegrad ngak.

¹⁵ Ya ireray e tin ni yog Somol ni gamad be yog ngomed: gadad e pi'in kagadad ba fos ko chirofen nra sul Somol riy e dab da m'onod rok e pi'in karm'ad. ¹⁶ Bay nrung'ag ba lam ni ba ga', min rung'ag laman pilungen e engel, min rung'ag laman e rappa rok Got, ma aram me yib Somol u tharmiy nga but'! Ma pi'in karm'ad nib mich Jesus u wun'rad e bay ni fasegrad ko yam' ni som'on; ¹⁷ ma gadad e pi'in kagadad ba fos ko ngiyal' i n'em e bay ni kunuydad ngorad nga fithik' e manileng ngad mada'gad Somol u fithik' e nifeng. Ma aram e gubin ngiyal' ni bay ud pired rok Somol. ¹⁸ Ere ngu'um weliyed e pi thin ney ngomed i yan, ngu'um pi'ed e athamgil nga lanin'med.

5

Mu fal'eged rogomed ngam pired ni fan ko wub ni bay tay Somol

¹ Pi walageg ni girdi'en Kristus, dakuriy rogon ni nggu yoloy nggu pi' ngomed murung'agen nap'an nge ngiyal' i n'en ni bay yib i m'ug e pin'ey riy. ² Ya gimed ma ri gimed manang ni chirofen ni ir e re Rran rok Somol nem e bay taw ni bod be' nib moro'ro' ni yib nneap'. ³ Ngiyal' nem e ra ga'ar e girdi' e ke gapas ndariy ban'en nra buch, ma yad ra da'da' nike taw e riya' ngorad! Ma dabiyag ni ngar milgad riy — ya bod e amith nma yib ngak be'

ni bpin ni be n'en ni nge gargel. ⁴ Machane gimed, pi walageg ni girdi'en Kristus, e dakumur pired u fithik' e lumor, ere dabiyaq ni ngam da'da'gad ko re Rran nem ni bod ba moro'ro' ni mda'da'gad ngak. ⁵ Ya gimed gubin ni kam manged girdi'en e tamilang ni gimed girdi'en e rran. Ya gathi gadad girdi'en e neap' ara girdi'en e lumor. ⁶ Ere dab ud molod ni bod boch e girdi'; ya ngu'ud pired ni gadad be od ma ba tamilangan'dad. ⁷ Neap' e ma mol e girdi' riy; ma neap' e ma balyang e girdi' riy ko rrum. ⁸ Machane gadad girdi'en e rran, ni aram fan ni ngu'ud pired ni gadad ba tamilang. Ere michan' rodad ngak Kristus nge rogon nib t'uf Kristus rodad nge girdi', e thingar don'ed nga dak- endad ni bod *breastplate* nma upunguy e salthaw ngorongoren ngay, nge tin ni be l'agan'dad ngay ni bay da guyed ni bochan e kad thapgad ngak Got e ngad maruwelgad ngay ni bod e *helmet* nma ayweg lolugen e salthaw ko mael. ⁹ Ya Got e de turguydad ni ngad gafgowgad ko damumuw rok, ya ngad thapgad ngak u daken e Somol rodad i Jesus Kristus, ¹⁰ ni ir e yim' ni bochdad ni bochan e nge yag ndarod ngak ngu'ud pired, ndemturug ko ka gadad ba fos ara kadm'ad ko ngiyal' nra yib riy. ¹¹ Ireray fan ni nge bigimed mi i pi' e athamgil nga laniyan' bigimed, me bigimed mi i ayuweg bigimed, ni bod rogon ni gimed be rin' e chiney.

Tin tomur e fonow nge thin

¹² Gamad be wenig ngomed, pi walagmad ni girdi'en Kristus, ni ngam ted fan e pi'in yad be maruwel u fithik'med, ni pi'in ke mel'egrad Somol ni ngar pow'iyed gimed miyad fonow nagmed.

¹³ Ngari mu ted farad mi gimed t'ufegrad ni bochan e maruwel ni yad be rin'. Mu um pired ni bfel' thilmed.

¹⁴ Gamad be wenig ngomed, pi walagmad ni girdi'en Kristus, ni ngam nonod ngak e pi'in yad bmalmaal ndarir ngongliyed ban'en ngar paged e binem e pa', mi gimed pi' e athamgil ngak e pi'in yad be rus, mi gimed ayuweg e pi'in yad mme'waer, mu um pired nib gum'an'med rok urngin e girdi'. ¹⁵ Mu um guyed rogon ni dabi fulweg be' taban e kireb ngak be', ma gubin ngiyal' ni ngu'um guyed rogon ni nge bigimed mi i rin' e tin ni bfel' ngak bigimed nge ngak urngin e girdi'.

¹⁶ Um pired ni gimed ba felfelan' ni gubin ngiyal', ¹⁷ mu um meybilgad ni gubin ngiyal', ¹⁸ demturug e n'en nra yib ngomed ma gubin ngiyal' ni ngu'um pininged e magaer ngak Got. Ireray e tin ni ba'adag Got ni ngam rin'ed e pi'in kam manged girdi'en Kristus Jesus.

¹⁹ Dab mmagawon niged e maruwel ni be tay fare Kan Nthothup; ²⁰ dab mu darifan niged e thin ni be yog e Kan Nthothup u l'ugun be'. ²¹ Um sikeng niged urngin ban'en, mi gimed fanay e tin ni bfel' riy, ²² mi gimed ta'med u orel rok urngin mit e kireb.

²³ I Got nma pi' e gapas nga lanin'dad e nge ngongliyed ngari mpired ni kam manged girdi'en, me ta' lanin'med, nge nangan' romed, nge dowmed nib gilaf nga orel rok urngin e kireb nge yan i mada' ko chirofen ni bayi sul e Somol rodad i Jesus Kristus riy. ²⁴ En nike piningmed e ir e bay rin' ngomed, ye ir e ba yul'yul'!

²⁵ Pi walagmad ni girdi'en Kristus, ku um pi'ed e meybil romad.

²⁶ Urngin e pi'in kam walagyed u daken Kristus ni gimed ra mada' ma ngam farayed owcherad nrogon e pi'in kar walaggad u daken Kristus.

²⁷ Ere gu be yog ngomed u fithingan Somol ni ngam be'eged e re gi babyor ney ngak urngin e pi'in walagdad ni girdi'en Kristus.

²⁸ I Jesus Kristus ni ir e Somol rodad e ngi i ayuwegmed.

Bible Ni Thothup
The Holy Bible in the Yapese language of the
Federated States of Micronesia

Copyright © 2007 Bible Society of Micronesia

Language: Yapese

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

 You include the above copyright and source information.

 You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2017-12-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 30 Nov 2021

37b6628b-b71d-5df3-af33-fc1d4dd69788